 metafora

Vražedkyně, nebo oběť?

ANNA

MATTHEW BLAKE

JE ANNA O. VINNA?

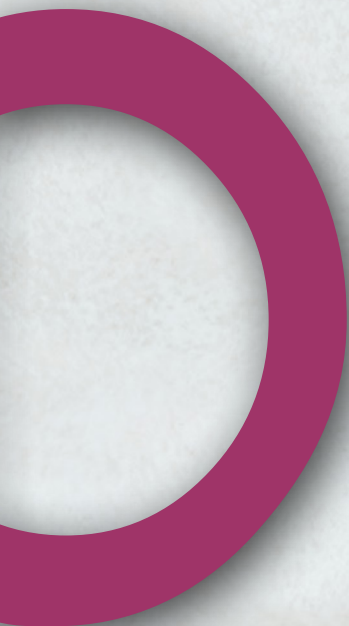
Čeho všeho jsme během spánku schopni? A neseme za to odpovědnost?

Omlouvám se, myslím, že jsem je zabila, napsala Anna Ogilvyová před čtyřmi lety, než ji na místě dvojnásobné vraždy našli spící a celou od krve. Od té doby se neprobudila.

Je Anna O. mladá nevinná oběť, nebo protřelá vražedkyně? Opravdu ubodala své dva přátele, nebo je za tím něco jiného? A pokud zabíjela ve spánku, je za to odpovědná? Doktor Benedict Prince, odborník na poruchy spánku, je poslední šancí na Annino probuzení a dopátrání se pravdy. Je připraven čelit lavině, kterou tím spustí?

*„Absolutně návykový, ďábelsky promyšlený a hluboce originální.
Anna O. je thriller, o kterém budou všichni mluvit.“*

Lucy Clarke, spisovatelka

MATTHEW BLAKE

ANNA
O.

Přeložila Hana Sichingerová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © 2024 MJB MEDIA LTD

First published by HarperCollinsPublishers, London

Translation © Hana Sichingerová, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-803-7 (ePub)

ISBN 978-80-7625-802-0 (pdf)

ISBN 978-80-7625-276-9 (print)

Děsí mě ta temná věc,
která spí ve mně.

Sylvia Plathová

1

BEN

„Lidé průměrně stráví třiatřicet let života spánkem.“
Nakloní se tak blízko, že ucítím závan drahého parfému.
V tuhle chvíli to už většinou bývá jasné. „A tím se živíte?“

„Ano.“

„Jste spánkový lékař?“

„Zabývám se lidmi, kteří ve spánku páchají zločiny.“ Na vizitkách mám před jménem „Dr.“. Dr. Benedict Prince, Abbey, Harley Street. Jsem odborník na spánek. Nikde netvrdím, že jsem lékař.

Pochopí, že mluvím vážně. „Copak je něco takového možné?“

„Nepřemýšlela jste někdy o tom, co jste během spánku mohla udělat?“

Většinu lidí tohle vyvede z míry. S trestnými činy nechceme mít nic společného. Máme rádi příběhy lidí, kteří se nám podobají, a přitom jsou jiní. Jenže spánek z tohoto vzorce vybočuje.

Spánek je pro všechny stejný, v noci stejně jako ve dne.

„Jaké zločiny?“

Nezměnila téma. Stále mě pozorně sleduje. „Ty nejhorší.“

„Copak se přitom lidé neprobudí?“

„Když jsou náměsíční, tak ne. Zním pacienty, kteří dokážou ve spánku zamknout dveře a řídit auto. A někteří dokonce zabíjejí.“

„To si přece musí člověk pamatovat?“

„Podle vrásek kolem vašich očí odhaduji, že jste včera naspala tak pět a půl hodiny.“

Zamračí se. „To je to tak vidět?“

„Vzpomínáte si na to, co se během těch pěti a půl hodin dělo?“

Odmílí se a pravou rukou si podepře bradu. „Něco se mi zdálo.“

„A co?“

„Nevzpomínám si.“

„Sama jste si odpověděla.“

Její pohled se náhle změní. Dívá se na mě jinak. Mluví hlasitěji, její pohyby jsou vzrušenější. „Počkejte, byl tady ten případ. Jak se jenom jmenovala...“

To je poslední kapka. Většina schůzek nedospěje ani sem. Popis mé práce všechny nudí. A vyprávění o zločinech spáchaných ve spánku je děsí. A když je neodradí ani to, ani ono, skončím vždycky na téhle poslední věci.

Jakmile jim to dojde, žádná nezůstane.

Žádná.

„Anna O.,“ napovím jí. Naposledy se napiju vína – drahého merlotu, o to větší je to škoda – a sáhnu po saku.

„To jste vy. Ten muž z fotografie. Ten psycholog.“

Mdle se usměju. Podívám se na hodinky. „Ano,“ přitakám. „To jsem byl já.“

Když se to stalo – to brutální, krví zbrocené finále –, moje fotografie se ocitla na titulních stranách všech hlavních deníků. Po onom osudném okamžiku, před vyhnanstvím a pádem, už nic nemohlo být jako dřív. Já jsem ta obrylená postava s rozčuchanými vlasy v poněkud školometském oblečení. Od té doby jsem na sobě zapracoval. Už nevypadám jako nepodařená rekvizita z Harryho Pottera. Ale oči ani obličej si změnit nemůžu.

Jsem jiný člověk. A současně jsem to stále já.

Čekám, až se zeptá, protože tu otázku pokládají vždycky. Tu jedinou otázku, která navzdory všemu zůstala nezodpovězená. Která do dnes rozděluje rodiny, manžele, dokonce i přátele.

„A byla vinna?“ zeptá se má společnice, či spíše žena, která ještě před chvílí mou společnicí byla. Teď už jsem pro ni jen démonický přízrak nebo zábavná historka na vánoční večírek. „Když ty dva ubodala. Opravdu jí prošla vražda?“

ČÁST PRVNÍ

O rok dříve

2

BEN

LONDÝŇ

Zazvoní mobil.
To si vždycky zapamatuju.

První věc, začátek.

Je pozdě, tma už ztěžkla a zbarvila se do inkoustova. Poklimbávám uvelebený v křesle s tácem vlažného kari a poloprázdnou sklenicí levného vína. V rohu místnosti světélkuje černobílý film. Dnes jsou to moji oblíbení *Cizinci ve vlaku*. Všichni ostatní považují za nejlepší Hitchcockova díla *Psycho* nebo *Vertigo*. Ale to je omyl. V *Cizincích ve vlaku* se odehrává scéna s tenisem.

Vibrace mobilu mě vrátí do reality pokoje. Zamžourám na něj. Otřu si mastné ruce a přečtu jméno volajícího: „PROF. BLOOMOVÁ (Abbey)“. Prstem přejedu přes displej, zhluboka se nadechnu a potlačím zívnutí.

„Haló?“

„Bene, omlouvám se, že volám v tak hříšnou hodinu. Ale obávám se, že tohle nemůže počkat.“

Zní vážně. V noční temnotě mě to poleká. Profesorka Virginia Bloomová bývá obvykle ta první, kdo má po ruce vtip nebo ironickou

poznámku. Můžete ji potkat, jak pochoduje po Oxford Street v kaftanu a botách na vysokém podpatku, nebo u jejího rohového stolku v Langhamu s karafou whisky a kapsou plnou povzbuzujících prostředků.

V telefonu slyším nezřetelné kroky a hlasy. Bloomová je zřejmě ještě v Abbey. Podívám se na hodiny. Je skoro půlnoc.

„Stalo se něco?“

„Dalo by se to tak říct.“ Bloomová si chraplavě kuřácky odkašle. „Obávám se, že tu máte práci. Vyžádali si vás. Je to poněkud citlivější.“

Jsem forenzní psycholog. Poskytl jsem konzultace už většině významných kriminálních agentur. Mé číslo mají NCA, FBI i Interpol. Ale tohle zní ještě tajuplněji než obvykle. „Je za tou žádostí nějaké jméno?“

Na druhé straně telefonní linky se ozve další šum. Bloomová zní rozržité. „Přijďte do Abbey, ano? Bylo mi řečeno, že se o tom po telefonu nemáme bavit.“

Oficiálně mám týdenní dovolenou. Blíží se uzávěrka mého posledního článku pro časopis. Musím sepsat zprávy tří pacientů. Plánoval jsem si, že zítra zůstanu doma a vypořádám se s tou horou papírování. Jenomže případů souvisejících se spánkem, které jsou příliš citlivé na telefonní hovor, je velmi málo. Ta tajemnost mi nedá spát, přesně jak Bloomová zamýšlela.

„Musíte mi aspoň něco naznačit.“

Na druhém konci linky slyším, jak pomalu nasává vzduch. Chvilí mlčí a pak si hlasitě povzdechne. „Možná mi za to nepoděkujete.“

Venku je zima, ze zataženého oblohy zářijově mrholí. Už teď se děším cesty z Pimlica na Harley Street. Mohl bych zůstat v pohodlí obývacího pokoje s Hitchcockovým filmem a další sklenkou vína. Jenomže mi to nedá.

Proto to vezmu. Proto to pokaždé vezmu.

„Jde o případ Anny O.“ odpoví Bloomová konečně. „Chtějí, abychom se na to podívali.“

3

B E N

S pánkovou kliniku Abbey ve starém londýnském domě z elegantních eduardovských cihel na rohu Harley Street halí závoj naprosté diskrétnosti. Návštěvníci často hovoří o tom, že v této oáze zastrčené za Oxford Street mezi rušným Regent's Parkem a Cavendish Square panuje božské ticho. Části budovy vypadají jako vytesané z portlandského kamene. Abbey má v sobě cosi majestátního, jako by byla určena pro okouzující markýzy a členy královské rodiny. A působí jako svatyně.

Taxík projede kalužemi a vysadí mě na prázdném rohu ulice do stále šedivé a ošklivé noci, nebo snad už dne, nejsem si jistý, protože už je po půlnoci. Setřesu vodu z rozbitého deštníku a rychle se ukryju před deštěm. Taxík okamžitě odjíždí a postříká mi zadní stranu nohavic. Znovu proklínám Bloomovou za to, že mi zavolala.

Vystoupám po krátkém schodišti a naťukám přístupový kód, ale čísla mi pod prsty v dešti podkluzují. Starý čtyřpatrový dům, dávno předělaný na kancelářské prostory, venku označuje jen malá stříbrná cedulka s nápisem „Spánková klinika Abbey“. Stojí na ní telefonní číslo, ale žádná e-mailová adresa. Webové stránky Abbey jsou nápadně nevýrazné, uvádějí pouze kvalifikaci zaměstnanců, ale nezveřejňují

žádné fotografie. Jde o záměr, jako ostatně všechno tady. Jsme průvodci vznášející se v pozadí, jen abychom vyzdvihli jednu scénu či dvě. Tak funguje zlaté pravidlo všech lékařů myslí: jsme slyšet, ale nikdy nás není vidět.

Nic se neděje. Otrů tlačítka rukávem a bezpečnostní kód zadám znovu. Konečně se ozve kovové cvaknutí a dveře se pohnou. Zajímalo by mě, jestli Bloomová volala i někomu jinému z mých vážených kolegů a spánkových specialistů. Ale recepce a čekárna jsou ponořené do tmy a opuštěné. Jako bych přišel do školy a byl jediným žákem v aule. Je zvláštní vidět mé pracoviště bez jeho obvyklého ruchu.

„Profesorko?“ volám, ale zvuk se roztrhne v ozvěně a zanikne. Zapnu stropní světla. Rozzáří se neutrálními a uklidňujícími barvami. Nohy se mi příjemně boří do nově položeného koberce. Vzduch proháněný přes speciální filtry zabudované ve stěnách je mimořádně čistý. Většinou tu ještě zní hudba. Zvuk návštěvníky konejšivě halí, dokud je účet nevrátí zpět do reality. Abbey působí jako lúno zapomnění vzdálené vřavě okolního světa. Koneckonců spánek je jednou z nejdůležitějších věcí.

„Profesorko?“

Stále nic. Odložím deštník do stojanu a vysoukám se z promočného kabátu. Na recepci se nachází řada bezpečnostních monitorů zobrazujících záběry kamer v zadní a přední části budovy. Vyžaduje si to naše klientela. Celebrity před svatbou, politici svádějící bitvy o svou kariéru, fotbalisté, kteří vypadli z formy, královská rodina čelící skandálu – ti všichni procházejí naší elegantní vstupní halou s tvářemi opuchlými z nevyspání. Spánek je stejně jako jídlo nebo voda něčím, bez čeho se žádný člověk neobejde. Abbey je novodobý chrám, ve kterém se utěšují démoni naší psychiky. Lidé platí nesmyslné částky jen za to, aby dokázali usnout ve vlastní posteli.

Probudím k životu bezpečnostní monitory. Přední a zadní vchod matně blikají. Nechám monitory zapnuté a trpělivě počkám u výtahu, protože jsem příliš unavený na to, abych šel po schodech. Na stolku u dveří výtahu leží pohozené časopisy, mezi kterými si najdu výtisk *New Scientist* a během čekání ho prolístuju. Znovu se o nás zmi-

ňují v krátkém přehledu v rubrice zpráv. Abbey poskytuje jako prospěšnou vedlejší činnost poradenství v kriminálních případech po celém světě a má uzavřené lukrativní smlouvy s londýnskou policií a dalšími orgány činnými v trestním řízení. Zastřešuje to profesorka Bloomová, kterou kdysi v *Timesech* označili za „nejlepšího britského spánkového guru“. Článek dodnes visí zarámovaný na zdi její kanceláře.

Výtah se rozjede nahoru. Uvědomím si, že znám každou píd této budovy. Pokouším se spočítat, kolik nocí jsem promarnil kvůli někteřému z rozmarů Bloomové. Nakonec dospěju k závěru, že příliš. Ale případ Anny O. je něco jiného. Bloomová by si ze mě jen tak nevystřelila. Anna O. je svatý grál všech spánkových specialistů na celém světě. Od chvíle, kdy se to stalo, tedy před více než čtyřmi lety, zastínila tahle záhada všechny ostatní.

Ne, Bloomová není tak krutá. Alespoň ne ke mně.

Zastavuju v nejvyšším patře. Říká se mu exekutivní křídlo. Ve skutečnosti působí spíš jako úklidová komora. Slouží pouze pro zaměstnance, což vysvětluje podobnost interiéru s Alcatrazem. Pracuje nás tu sedm na plný úvazek a dalších deset – neurologové, psychiatři, psychologové, psychoterapeuti a myofunkční terapeuti – jako výpomoc s celou škálou spánkových léčebných postupů. Moje kancelář, jedna z mála s funkčním zámekem, sídlí až na konci chodby. Kancelář Bloomové je první a největší, novější než všechny ostatní, vyzdobená obrazy v pozlacených rámech a se skrytou ledničkou na nápoje.

Bloomová na mě čeká ve dveřích své kanceláře a tváří se nervózně a ustaraně. Hřívu šedivých vlasů má zkrocenou skřípcem, který se pohybuje, když zívá. Je jí kolem šedesáti, operní tloušťku zahalují vrstvy kanárkově žlutého a jahodově růžového hábitu a oči skrývají obroučky brýlí, jaké nosí kytarista Hank Marvin. Navzdory bohémskému způsobu života se na ní jen zřídka kdy projevují známky únavy nebo ospalosti. Bloomová dokáže pít jako Dán a jíst jako Otesánek. Je poslední ze své generace: k obědu dvě láhve, po obědě občas šlofíček, permanentně vztyčený prostředníček vůči jakýmkoliv výhradám personálního. Na svém pohlaví se dopouští nevyřčeného hříchu tím, že

se chová striktně nemateřsky. Gurmánka, vypravěčka a bavička. Svůj život má dobře promyšlený. Což je její dar i prokletí.

Za ní vidím další postavu. V protikladu k Bloomové vypadá utrápeně a právnicky škrobeně. Toho neznám. Probudí mou zvědavost.

„Úplný večírek na uvítanou,“ prohodím a cítím, jak se mi mokrá pravá nohavice lepí na nohu. „Prozradíte mi, co se děje?“

Veжду do kanceláře Bloomové. Právník se postaví. Zblízka vypadá o něco působivěji. Má rovné, pečlivě vykartáčované vlasy. Hádám, že je mu kolem padesáti, má zahnutý nos a nízké čelo. Na stole vedle jeho židle leží složka s logem ministerstva spravedlnosti. Začnou se mi potit dlaně. Bloomová to myslela vážně. Tohle je nad policejními a soudními složkami, dokonce i nad Národní agenturou pro boj proti zločinu. Ministerstvo spravedlnosti je až na vládní úrovni.

„Je mi líto,“ omlouvá se Bloomová, „ale tohle opravdu nemohlo počkat. Doktore Benedicte Princi, seznamte se se Stephenem Donnellym, náměstkem ředitele právního odboru ministerstva spravedlnosti.“

Donnelly natáhne paži a ochable mi potřese rukou. Upřeně se mi podívá do očí a tiše pronese: „Než začneme, doktore Princi, obávám se, že bude nutné podstoupit několik formalit.“

Nedám najevo překvapení. „Aha, ano?“

Mluví huhňavě, každou větu přerušuje smrkáním. „Ano. Pokud vám to nebude vadit, potřebuji od vás podepsat několik formulářů.“

„Co v nich stojí?“

„Zaprvé, dnešní schůzka se nikdy nekonala. Zadruhé, nikdy jste mě nepotkal. Zatřetí, to, co se dozvíte, nikdy neopustí tuto budovu či spíš tuto místnost. Kdyby se někdo ptal, přišel jste si do kanceláře vyzvednout složky pacientů, abyste si je odvezl domů. Je to jasné?“

Mám chuť se zasmát, ale vidím, že si nedělá legraci. „Co to má znamenat?“

„Znamená to, že souhlasíte s podmínkami?“

„Mám na výběr?“

„Vlastně ne.“ Donnelly ukáže na prázdnou židli. „Prosím, posadte se.“